

KRONVILDTGRUPPE VESTJYLLAND

Afrapportering til Vildtforvaltningsrådet

1. At udbrede kendskabet til de etiske regler for kronvildtjagt
  - a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at udbrede kendskabet?

Kronvildtgruppe Vestjylland (KGV) er kommet godt fra start m.h.t. at forsøge at udbrede kendskabet til de jagtetiske regler for kronvildt og kronvildtgruppen og dennes arbejde – synes vi selv. I november inviterede vi til et stormøde i Holstebro, hvor ca. 350 mødte op. Her var målgruppen "alle der interesserede sig for kronvildt", og på mødet var det "de overordnede linier" i kronvildtforvaltningen der var på programmet. Det vurderes at ca. 80 % af de fremmødte var jægere. Emner af mere lokal karakter blev henvist til tre lokale møder, der blev afholdt i løbet af marts 2006. Her var den primære målgruppe jægerne. På mødet i Ringkøbing deltog ca. 150, i Bækmarksbro ca. 100 og i Aulum ca. 80. Der har været god lokal pressedækning på alle møderne – både DR Midtvest (Regionalradio), TV MidtVest (TV2 lokalt) og lokale dagblade har dækket møderne. På alle fire møder har formidlingen af budskabet i de etiske regler for kronvildtjagt været helt centralt. Det er planen at KGV hvert år, når sæsonens afskydningstal er kendte, vil afholde ét kronvildtmøde, så dialogen kan udbygges og "gryden kan holdes i kog".
  - b. Hvordan fungerer de etiske regler for kronvildtjagt?

Reglerne er et fint redskab, og et godt udgangspunkt for en diskussion. Det er gruppens opfattelse at det vil tage nogle år inden de reglerne er almindeligt udbredt blandt danske kronvildtjægere, og yderligere nogle år inden de efterleves af flertallet.
  - c. Opleves et behov for justeringer af de etiske regler for kronvildtjagt?

Ikke p.t..
2. At gå i dialog og agere, hvis der konstateres brud på de etiske regler for kronvildtjagt
  - a. Er der konstateret brud på de jagtetiske regler?

Gruppen har kendskab til få tilfælde af overtrædelser.
  - b. Hvilke typer af brud?

Mange, primært handyr, nedlagt på en enkelt ejendom. Nabojægerne til en plantage skyder på de dyr der trykkes ud af skoven, når der afholdes jagt her.
  - c. Hvordan har kronvildtgruppen fået kendskab til brud på de jagtetiske regler?

Gennem rygter, på de afholdte møder og ved direkte henvendelse til gruppen.

- d. Hvad har kronvildtgruppen foretaget sig i tilfælde af brud på de jagtetiske regler?
Formanden har haft kontakt til lodsejeren i et af ovenstående tilfælde, og fået en konstruktiv snak om episoden.
- e. Har det været problematisk for kronvildtgruppen at agere på brud?
Ikke specielt.
- f. Har der kunnet konstateres en effekt?
Kontakten har været efter jagtsæsonen, så effekten er ukendt.

3. At medvirke til at skabe overblik over krondyrbestandens udvikling og sammensætning

- a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over krondyrbestandens udvikling og sammensætning?
Der er flere store bestande i KGV's område, så et samlet overblik over disse er meget vanskeligt, men alle medlemmer har været opmærksomme på "hvad der rører sig" lokalt, og gennem afholdelsen af møderne har vi fået mange værdifulde oplysninger og kontakter. Grundet bestandenes størrelse har det været uoverskueligt at foretage deciderede tællinger.
- b. Hvilke metoder har i den forbindelse været anvendt?
Her har primært været anvendt lokale observationer sammenholdt med afskydningstallene.
- c. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af bestandsudviklingen?
Bestanden vurderes til at være stigende og breder sig fra de gamle kerneområder.
- d. Hvordan udvikler bestanden sig geografisk indenfor kronvildtgruppens område?
Hvor krondyrene kan finde fred til at etablere sig, er der gode muligheder for at der kan etableres nye bestande. Enkelte lodsejere har fået øjnene op for vigtigheden af ro i etableringsfasen i et nyt område. KGV har ambitioner om at formidle dette gode budskab, f.eks. ved, sammen med ejerne, at vise disse ejendomme frem.
- e. Hvad er den regionale kronvildtgruppes vurdering af bestandens køns- og alderssammensætning?
Der er flere hundyndyr end handyr i bestanden, grundet større efterstræbelse af hjorte gennem mange år. Der er langt mellem de ældre hjorte i bestanden. Der fornemmes dog en tendens til bedring på dette område. Efterhånden som observationer og indsamling af afskydningsdata bliver sat bedre i system, bliver det lettere at give et kvalificeret bud på dette spørgsmål.

4. At medvirke til at skabe overblik over afskydningen
- a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over afskydningen?
Samme svar som 3a.
  - b. Hvilke metoder har været anvendt?
Der har gennem flere år været samlet afskydningstal for bestanden i/omkring Feldborg Statsskovdistrikts arealer i KGV's område. Ligeledes har der været samlet tal ind for Klosterheden-bestanden, og i afvigte sæson er der også registreret afskydningstal for bestanden i den sydlige del af KGV's område – bestanden med kerneområde i arealerne under det tidligere Ulfborg Statsskovdistrikt. Det er oplagt at ikke alle nedlagte dyr er registreret, men det er håbet at tallene bliver mere og mere pålidelige og dækkende for området efter nogle.
  - c. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af afskydningen i forhold til den regionale bestandsstørrelse?
Som helhed er den nok passende – men grundlaget for en kvalificeret udtalelse vil blive bedre de kommende år.
  - d. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af afskydningens køns- og aldersfordeling?
Ikke optimal. Der bliver nedlagt mange handyr af en bestand, der gennem mange år er blevet skudt skæv, og der nedlægges for få kalve. Afskydningen på Skov- og Naturstyrelsens arealer kompenserer delvist for dette, da der her overvejende skydes kalve og hundyr.
  - e. Hvordan vurderes omfanget af øvrige dødsårsager foruden afskydningen?
Den mest betydende dødsårsag, efter jagt, er uden tvivl trafikken. Og her kan mødet mellem kronvildt og biler, udover ofte et dødt kronvildt, både resultere i store materielle skader og alvorlige personskader. Det er dog indtrykket at kronvildtene er gode til at passe på sig selv i trafikken, så efter KGV's vurdering, er der relativt få påkørsler i forhold til bestandenes størrelse. Der er måske en tendens til, at der i områder med nyere bestande, relativt oftere konstateres sammenstød mellem kronvildt og biler.
5. At medvirke til at skabe overblik over de skader, som kronvildtene forvolder i jordbruget
- a. Hvilke initiativer har den regionale kronvildtgruppe taget for at skabe overblik over kronvildtskader i jordbruget?
Landbrugets repræsentant i KGV, Allan Lunde, er landbrugskonsulent, og har i mange år arbejdet med markskader forvoldt af kronvildt, og vildtkonsulenterne på Feldborg og Klosterheden statsskovdistrikter får hvert år mange henvendelser om markskader, og rådgiver om forebyggelse og udlåner evt. skræmmeudstyr. Dette sammen med at alle

medlemmer af gruppen, har været opmærksom på problemerne, har givet et overblik over skaderne.

- b. Hvad er kronvildtgruppens vurdering af de skader krondyrene forvolder i jordbruget?

På de ovenfor omtalte fire møder, var der på alle møder en afsluttende debatrunde. Og mere end halvdelen af den samlede debattid, er gået med markskadesnak, selvom landbrugere langt fra var overrepræsenterede i forsamlingerne. Dette viste at markskadeproblematikken er en af KGV's vigtigste opgaver i det fremtidige arbejde.

- c. Hvordan fordeler skaderne sig indenfor kronvildtgruppens område? Der er rapporteret om skader fra, stort set, alle steder hvor der står en kronvildtbestand af en vis størrelse.

- d. Hvilke erfaringer er der gjort med afværgemidler? Det er svært at få et helt klart billede af de forskellige afværgemidlers effekt, men de har en effekt hvis de passes og brugen varieres og evt. suppleres med øvrige midler. Det er dog langt fra alle steder en skade helt kan afværges, selv med flittig og varieret brug.

6. Øvrige emner

- a. Hvilke opgaver har den regionale kronvildtgruppe i øvrigt beskæftiget sig med?
Muligheden for at etablere aflastningsarealer til at forebygge markskader.
- b. Hvad er kronvildtgruppens overordnede indtryk af forløbet indtil nu?
Al begyndelse er svær – men vi er optimistiske!
- c. Har kronvildtgruppernes administrative del både regionalt og centralt fungeret?
OK
- d. Har kronvildtgruppen oplevet konflikter mellem kronvildtets interesseparter: Lodsejere, jægere eller andre naturbrugere?
Det er oplagt at der er konflikter mellem lodsejere, der skal leve af deres jordbrug og de markskader krondyrene forvolder. Konklusionen på de afholdte møder, er at der ligger en stor opgave/udfordring i at få løst nogle af disse konflikter/afhjulpet problemerne. Gruppen har ikke kendskab til direkte konflikter mellem jægere og andre naturbrugere, på trods af at der både er mange kronvildtjægere og folk der kigger kronvildt.
- e. Hvordan kan Vildtforvaltningsrådet hjælpe den regionale kronvildtgruppe fremover med fx støtte til holdningsbearbejdning eller initiativ til lovgivning?
Etablering og vedligehold af en fælles hjemmeside for kronvildtgruppernes arbejde med generelt om disse, og med mulighed for

at se hvad der rører sig lokalt, vil kunne være en god katalysator for arbejdet.

Skubbe på for at øge kronvildtforskningen.

Central bistand til f.eks. afsøgning af muligheder for opstart af lokale tiltag og projekter – her tænkes bl.a. på forsøg med aflastningsarealer (mulighed for EU-støtte, landbrugsregler m.v.).

Erfaringerne fra "anti-anskydningskampagnen", der startede sidst i 1990'erne, var at holdningsbearbejdning tager tid. Det er et langt sejt træk der skal til, så det er vigtigt at også Vildtforvaltningsrådet signalerer at der stadig er fokus på sagen.

- f. Hvordan anvendes de eksisterende reguleringsmuligheder indenfor kronvildtgruppens område? Omfang og effekt?
Der er i sensommeren 2005 givet fire tilladelser. Kun én af dem der fik tilladelse fik reguleret én kalv. Reguleringen har ikke helt løst problemerne.

- g. Hvordan har samarbejdet været mellem kronvildtgruppen og eksisterende kronvildtlaug?
Der er i KGV's geografiske område er der ét lav – Nordvestjysk Hjortelav (formanden siger det staves sådan). KGV støtter lavets arbejde, og formand og sekretær deltog i lavets generalforsamling i 2005.

- h. Er der i det forgangne år oprettet nye kronvildtlaug og i hvilket omfang har kronvildtgruppen bidraget hertil?
Ingen nye tiltag på området i Vestjylland.